

59 שְׁהוּ, זֶה הוּא אִיזְמֵל.^א
 60 מוכיחה הגמרא כתירוץ האמור: הָכִי נָמִי מִסְתַּבְּרָא, משום דאִי
 61 סְלֵקָא דְעֵתָךְ שׁוֹכֵל שְׁהוּ? בּא לרבות מִחֵטָא דְאִישׁכְּפִי, אִם כֵּן לָשֵׁם
 62 מִזֶּה כְּתִבָּה שְׁאִיזְמֵל כְּשֵׁר. הֲלֵא הִשְׁתָּא שְׁמִחְטָא דְאִישׁכְּפִי שְׂרִיא
 63 (וּמִתָּה). וְכִי אִיזְמֵל מִיבְעִינָא לֵה לְמַשְׁנָה לְהַכְשִׁיר. הֲלֵא אִיזְמֵל עֲדִיף
 64 עַל מִחְטָא דְאִישׁכְּפִי, שֶׁכֵּן הוּא רַחֵב מִמֶּנּוּ.
 65 דוּחָה הַגְּמָרָא: אִף אִם מִחְטָא דְאִישׁכְּפִי, עֲדִיף אִיזְמֵל אֲצִמְרִיבָא לִיה
 66 לְתַנָּא הַמְּשַׁנָּה לְהַשְׁמִיעֵנוּ שְׁהוּא כְּשֵׁר. שֶׁכֵּן סְלֵקָא דְעֵתָךְ אֲמִינָא,
 67 לִיגְדוּ עַל אִיזְמֵל שְׁאִין לֹא קָרְנִים וּלְפֹסְלוֹ אֲמִנו אִיזְמֵל שִׁישׁ לֹא
 68 קָרְנִים שְׁנוּקָב אֶת הַסִּימָנִים, שֶׁכֵּן אִם נִתִּיר בְּאִיזְמֵל לְלֹא קָרְנִים יִבְאוּ
 69 לְשַׁחֲטוֹ אִף בִּישׁ לֹא קָרְנִים. קָא מְשַׁמְעֵ לָן שֶׁכֵּל שְׁאִין לֹא קָרְנִים כְּשֵׁר.

משנה

71 הַמְּשַׁנָּה דְנָה בְּשַׁחֲטָה שְׁנַעֲשִׂית לֹא מִכַּח אֲדָם: נִפְלָה סְכִין מֵאֵלֶּיהָ
 72 וְשַׁחְטָהּ, אִף עַל פִּי שֶׁשְׁחַטָּה בְּדַרְבָּה (כִּהֲלַכְתָּהּ). הֲרִי זֶה שַׁחֲטָה
 73 פְּסוּלָה. שְׁנַאמַר (דְּבָרִים יב כא) 'וּזְבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאֲנָךְ אֲשֶׁר נָתַן ה' לָךְ
 74 כְּאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ וְאֶכְלֶתָ, מִה שֶׁאֲתָה וּזְבַחְתָּ אֹתָהּ אוֹכֵל, וְלֹא שַׁחֲטָה
 75 שְׁנַעֲשִׂתָהּ מֵאֵלֶּיהָ.

גמרא

76 הַסּוּגִיָּא שְׁלַפְנֵינוּ דְנָה בְּמַחְלוּקָא בְּדִין שַׁחֲטָה בְּלֹא כּוּוּנָה. מְדִיקַת
 77 הַגְּמָרָא: מְשַׁמְעֵ מִדְּמַשְׁנָה שְׁמַעְמָא שֶׁל פְּסוּל הַשַּׁחֲטָה הוּא מִשּׁוּם
 78 דְנִפְלָה הַסְכִּין מֵאֵלֶּיהָ, הָא אִם הִפְלִיגָה הוּא (וְהָאֲדָם) וְשַׁחְטָה תוֹךְ
 79 כְּדִי נִפְלְתָה הַשַּׁחֲטָה בְּשֵׁרָה, וְאִף עַל גַּב דְּלֹא מִיבְּוִין שֶׁשַּׁחֲטָה
 80 הַסְכִּין. שׁוֹאֵלַת הַגְּמָרָא: מָאן הוּא הַתַּנָּא הַסּוֹבֵר דְּלֹא בְּעִינֵי בְּוִינָה
 81 לְשַׁחֲטָה.
 82 מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: אֲמַר רַבָּא, מִשְׁנֵינוּ רַבִּי נִתָּן הִיא. דְּתַנִּי אוֹשְׁעִיא
 83 וְעִירָא, דְּמֵן חֲבָרְיָא – מְבַנֵּי הִישִׁיבָה, וְרַק סְכִין כְּדִי לְנֻעָצָה בְּבוּתָל,
 84 וְהִלְכָה וְשַׁחְטָה בְּדַרְבָּה, רַבִּי נִתָּן מְבַשֵּׂיר שַׁחֲטָה זֶה, וְאִף שְׁאִינָה
 85 בְּכוּוּנָה. וְהַכְּמִים פְּסוּלִים שַׁחֲטָה זֶה.

86 עוֹד מְבִיאָה הַגְּמָרָא בְּשֵׁמוֹ שֶׁל אוֹשְׁעִיא זְעִירָא: הוּא תַנִּי לֵה לְבַרִּיתָא
 87 זֶה, וְהוּא אִף אֲמַר לֵה וְהַכְּרִיעֵ, הִלְכָה כְּרַבִּי נִתָּן שַׁחֲטָה אִינָה
 88 צְרִיכָה כּוּוּנָה.

89 מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא: וְהָא כְּבֵר אֲמַרְהָ רַבָּא חֲדָא וְיִמָּנָא (וּפַעַם אַחַת) שֶׁ
 90 הַמְּשַׁנָּה הִיא כְּרַבִּי נִתָּן שַׁחֲטָה אִינָה צְרִיכָה כּוּוּנָה. דְּתַנִּין לְעִיל (ב).
 91 הַכֵּל שׁוֹחֲטִין וְשַׁחֲטָתָן כְּשִׁירָה, חוּץ מִחֲרַשׁ שׁוֹטָה וְקֶטֶן. וְכַוְלָן שֶׁשַּׁחְטוּ
 92 וְאֲחֵרִים רוֹאִין אוֹתָן, שֶׁחֲטָתָן בְּשֵׁרָה. וְאֲמַרְיָן לְעִיל (ב), הֲלֵא
 93 לְחַרֵּשׁ שׁוֹטָה וְקֶטֶן אִין דַּעַת לְכוּן לְשַׁחֲטָה, וּמְכוּוֹנִים לְחִיתוֹךְ
 94 בְּעַלְמָא. וְאִם כֵּן מָאן הוּא תַנָּא מִשְׁנֵינוּ הַמְּכַשֵּׂיר אֶת שַׁחֲטָתָם.
 95 וְסוֹבֵר דְּלֹא בְּעִי בְּוִינָה לְשַׁחֲטָה. וְאֲמַר רַבָּא, רַבִּי נִתָּן הִיא. וּמֵאֲחֵר
 96 שְׁכַבֵּר הַשְּׁמִיעֵנוּ רַבָּא שֶׁהַמְּשַׁנָּה כְּרַבִּי נִתָּן, מְדוּעַ הוֹצֵרֵךְ לְחֹזֵר וְלְדִיק
 97 גַּם מִמְּשַׁנְתֵינוּ שְׁאֵם הִפִּיל אֶת הַסְכִּין הַשַּׁחֲטָה כְּשִׁירָה, וְשֶׁהִיא כְּרַבִּי
 98 נִתָּן.

99 מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: צְרִיבָא לְהַשְׁמִיעֵנוּ בְּשֵׁנֵי הַמְּקוּמוֹת שֶׁהַמְּשַׁנָּה כְּרַבִּי
 100 נִתָּן. דְּאִי אֲשַׁמְוּעִינָן הֵתָם בְּחַרֵּשׁ שׁוֹטָה וְקֶטֶן, הֵינּוּ סוֹבְרִים שְׁדוּקָא
 101 שֶׁם הַכְּשִׂיר רַבִּי נִתָּן, מְשׁוּם דְּחַרֵּשׁ אוֹ הַשׁוֹטָה אוֹ הַקֶּטֶן קָא מִיבְּוִין
 102 לְשׁוּם חֲתִיכָה בְּעוֹלָם, וְאִפִּילוּ שְׁאִינוּ מְכוּון לְשַׁחֲטָה מְכוּון לְחִתוֹךְ
 103 בְּשֵׁר. אֲבָל הֲבָא שֶׁהִפִּיל אֶת הַסְכִּין, דְּלֹא קָא מִיבְּוִין כֻּלָּל לְחִיתוֹךְ,
 104 אִימָא שְׁאִף לְדַעַת רַבִּי נִתָּן לֹא הוֹכְרָהּ הַשַּׁחֲטָה.
 105 וְאִי אֲשַׁמְוּעִינָן רַבָּא הֲבָא, הֵינּוּ סוֹבְרִים שְׁדוּקָא כַּאֵן הַכְּשִׂיר רַבִּי נִתָּן,
 106 מְשׁוּם דְּקָאֲתִי הַשַּׁחֲטָה מִכְּפֵן בְּן דַּעַת שֶׁהִפִּיל אֶת הַסְכִּין, וְאִף שֶׁלֹּא
 107 הִתְכוּיִן לְשַׁחֲטָה. אֲבָל הֵתָם בְּחַרֵּשׁ שׁוֹטָה וְקֶטֶן שַׁחֲטוּ, דְּלֹא קָאֲתִי
 108 הַשַּׁחֲטָה מִכְּפֵן בְּן דַּעַת, אִימָא שְׁאִף לְרַבִּי נִתָּן לֹא הוֹכְרָהּ
 109 הַשַּׁחֲטָה. עַל כֵּן צְרִיבָא הַמְּשַׁנָּה לְהַשְׁמִיעֵנוּ שֶׁהִיא כְּשִׁירָה.
 110 הַגְּמָרָא מְבִיאָה גִּידוּן דְּרומָה בְּטַבִּילָה לְלֹא כּוּוּנָה: נִדָּה צְרִיכָה טַבִּילָה
 111 גַּם כְּדִי לְהַתִּירָה לְבַעֲלָהּ וְגַם כְּדִי לְהַתִּירָה בְּאִכְלֵת תְּרוּמָה וְקֹדְשִׁים.
 112 וְאֲתַמַּר, נִדָּה שְׁנַאנְסָה וְסַבְלָה (וְשֶׁטְבֵלָה שֶׁלֹּא מִרְצוּנָה), אֲמַר רַב
 113 יְהוּדָה אֲמַר רַב, מְהוּרָה לְבִיתָהּ (וְלַבְעֵלָהּ), וְעֲדִיף אֲסוּרָה לְאֹבּוּל
 114

1 גִּידְפִי דְמִיפְרָמִי – שְׁהוּתָר הַעוֹף בְּשַׁחֲטָה זֶה רַק כְּשִׁנְיָב שְׁנַרְצוֹת
 2 הַצּוֹאֵר נְכַרְתוּ עַל יַדִּי הַחֵץ, וּמִכְּךָ מוֹכַח שֶׁשַּׁחַט אֶת הַסִּימָנִים מִבְּחוּץ,
 3 שְׁאֵם לֹא כֵּן הִיָּה יוֹצֵא רֹחֵב פִּיו מִהַעֲבֵר הַשְּׁנִי בֵּין הַנְּרוֹצוֹת וְלֹא הִיָּה
 4 כּוֹרֵתָן.
 5 וְשׁוֹב מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא: וְהָא דָם הַעוֹף בְּעִי כְּפִיו, שֶׁכֵּן הַשַּׁחֲטוֹ חַיִּיב
 6 בְּמִצְוֹת כִּסּוּי הָדָם, וְכִשְׁנַשַּׁחַט תוֹךְ כְּדִי פִּרְחָתוֹ מִתְּפוֹר דְּמוֹ וְאִין יָדוּעַ
 7 מִקּוּמוֹ. וְכִי תִמָּא דְמִכְּסוֹ לִיה כֵּל מִקּוּם בְּבַקְעָה שְׁנִיבָר בַּה רוֹשֵׁם
 8 דָם, וְהָאֲמַר רַבִּי יוֹרָא אֲמַר רַב הַשְּׁחַט צְרִיף שִׁיתָן עֶפֶר לְמִטָּה
 9 מִהָדָם וְעֶפֶר לְמַעְלָה מִהָדָם, וְעַל כֵּן צְרִיף לְשַׁחֲטוֹ עַל עֶפֶר כְּדִי שִׁיפּוּל
 10 עַלִּיו הָדָם. שְׁנַאמַר (וְיִקְרָא ז יג) 'וְכִסְתּוּ בְּעֶפֶר'. 'עֶפֶר' לֹא נִאֲמַר אֱלָא
 11 'בְּעֶפֶר', וּמְשַׁמְעֵ שְׁצִרֵךְ שִׁיהִיָּה כּוּלּוֹ טֶמֶן בְּעַפֵּר, וּמְלַמֵּד הַכְּתוּב
 12 'שֶׁהַשְּׁחַט צְרִיף שִׁיתָן עֶפֶר לְמִטָּה וְעֶפֶר לְמַעְלָה'. וְאִין קְרוּי 'עֶפֶר'
 13 אֱלָא עֶפֶר תִּיחּוּחַ (וְרַךְ). וְאִם כֵּן אִיךְ שַׁחַט רַבִּי יוֹנָה עִם הַחֵץ, הֲרִי לֹא
 14 יָדַע הֵיכֵן יִשְׁפֹךְ דָם הַעוֹף כְּדִי לְשַׁטּוֹחַ שֵׁם עֶפֶר, וְאֲסוּר לְשַׁחֲטוֹ בְּמִקּוּם
 15 שְׁאִין בִּידוֹ לְקִיָּים מִצְוֹת כִּסּוּי כְּהַלְכָתָהּ.

16 מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: דְּמִזְמִין לִיה לְעֶפֶר דְּכּוּלָּהּ פְּתַקָּא – כְּתַשׁ רַבִּי יוֹנָה
 17 אֶת כֵּל עֶפֶר הַבְּקַעָה שְׁפָרַח בַּה הַעוֹף כְּדִי שִׁיהִיָּה רְאוּי לְכִסּוּי הָדָם
 18 מִלְמַטָּה.
 19 שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנֵינוּ: הִיָּה שׁוֹחֲטֵ וְהִתִּיּוֹ (וְכוּי) אֶת הַרְאֵשׁ, אִם יֵשׁ בְּסַכֵּן
 20 מִלָּא צוֹאֵר כְּשֵׁרָה. אֲמַר רַבִּי יוֹרָא, צְרִיף שִׁיהִיָּה בְּסַכֵּן שִׁיעוֹר מִלָּא
 21 צְוֹאֵר הַבְּהֵמָה, וּמִלְבַּד זֶה צְרִיף שִׁימְשֵׁךְ אוֹרֵךְ הַסְכִּין מִחוּץ לְצְוֹאֵר.
 22 הַגְּמָרָא מִסְתַּפַּקַת בְּבִיאור דְּבַרֵי רַבִּי יוֹרָא: אִיבְעִינָא לְהוּ, הֲאִם כּוּוּנָתוֹ
 23 הִיא, שַׁעַל הַסְכִּין לְהִיָּוֵת בְּשִׁיעוֹר מִלָּא צְוֹאֵר הַבְּהֵמָה, וּמִלְבַּד זֹאת
 24 צְרִיף שִׁיהִיָּה בַּה מִחוּץ לְצְוֹאֵר עוֹד שִׁיעוֹר שֶׁל כְּמִלָּא צְוֹאֵר, דְּבִסְךָ
 25 הַכֵּל הוּוֹ לֵה תְרִי צְוֹאֲרֵי – שִׁיעוֹר שְׁנֵי צוֹאֲרִים בְּאוֹרֵךְ הַסְכִּין (וְרֵאָה
 26 אִיורוּ). אוֹ דְלָמָא, שִׁיעוֹר הַסְכִּין הוּא מִלָּא צְוֹאֵר הַבְּהֵמָה, וּמִחוּץ
 27 לְצְוֹאֵר אִין צְרִיף שִׁיהִיָּה בַּה אֱלָא עוֹד מְשִׁהוּ בְּלַבַּד.

28 הַגְּמָרָא פּוֹשְׁטָת אֶת הַסַּפֵּק הָאֲמוּר: תָּא שְׁמַע, שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה, הִיָּה
 29 שׁוֹחֲטֵ שְׁתֵּי בְּהֵמוֹת, וְהִתִּיּוֹ אֶת שְׁנֵי הַרְאֵשִׁין בְּכַת אַחַת, אִם יֵשׁ
 30 בְּסַכֵּין מִלָּא צְוֹאֵר אַחַד, כְּשֵׁר. מֵאִי מִלָּא צְוֹאֵר אַחַד, אִילִימָא
 31 מִלָּא צְוֹאֵר אַחַד וְתוֹ לֹא, הֲרִי הַשְׁתָּא אִם בְּהַמָּה אַחַת בְּעִינֵי סַכֵּן
 32 בְּשִׁיעוֹר מִלָּא צְוֹאֵר וְחוּץ לְצְוֹאֵר, וְכִי יִתְכֵן שְׁבַשְׁתִּי בְּהֵמוֹת כְּנִי לְהוּ
 33 בְּסַכֵּין שְׁאִין בַּה כִּי אִם כְּמִלָּא צְוֹאֵר אַחַד. אֱלָא פְּשִׁיטָא שְׁצִרֵךְ אוֹתוֹ
 34 אוֹרֵךְ שֶׁל מִלָּא צְוֹאֵר לְהִיָּוֵת מִחוּץ לְשְׁנֵי צְוֹאֲרֵין שֶׁל שְׁתֵּי הַבְּהֵמוֹת,
 35 כְּלוּמַר שְׁלֹשָׁה צוֹאֲרִים. וְאִם כֵּן שְׁמַע מִינָהּ שְׁאִף בְּהֵמָה אַחַת צְרִיף
 36 שִׁיהִיָּה בְּסַכֵּין שִׁיעוֹר מִלָּא צְוֹאֵר חוּץ לְצְוֹאֵר.

37 מְסִימַת הַגְּמָרָא: שְׁמַע מִינָהּ.
 38 שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנֵינוּ: בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּזֶמֶן שֶׁהוֹלִיף וְלֹא הִבִּיא
 39 וְכוּי, אֲבָל אִם הוֹלִיף וְהִבִּיא, אִפִּילוּ כֵּל שְׁהוּא אִפִּילוּ בְּאִיזְמֵל כְּשֵׁרָה.
 40 אֲמַר רַב מְנַשֶּׁה, אִין הַשַּׁחֲטָה כְּשִׁירָה אֱלָא בְּאִיזְמֵל שְׁאִין לֹא קָרְנִים,
 41 אֲבָל בְּאִיזְמֵל שִׁישׁ לֹא קָרְנִים (וּבְלִיטוֹת הַעֲשׂוּיֹת לְנוֹי הַכְּפּוֹפוֹת לְצַד
 42 רֵאשׁ הַסְכִּין) שַׁחֲטוּהוּ פְּסוּלָה, שֶׁכֵּן מִתוֹךְ שֶׁהִיאזְמֵל קֶטֶן מֵאֵד, יֵשׁ
 43 לְחַשׁוֹשׁ שִׁישְׁמַט מַעַל הַסִּימָנִים, וְיִחְלִידוּ הַקָּרְנִים תַּחַת הַסִּימָנִים אוֹ
 44 יִנְקְבוּ אוֹתָם, וְתִיטְרַף הַבְּהֵמָה מְשׁוּם נִקִּיבַת הוֹשֵׁט.

45 הַגְּמָרָא מְבִיאָה כְּמָה סְפִיקוֹת בְּדִין שַׁחֲטָה בְּמַחַט: אֲמַר לִיה רַב אַחָא
 46 בְּרִיה דְּרַב אוּרְיָא לְרַב מְנַשֶּׁה, שַׁחֲטָה בְּחוּדָה דְּמִחְטָא מֵאִי דִינָה.
 47 אֲמַר לִיה רַב מְנַשֶּׁה, מִחְטָא אִינָה רְאוּיָה לְשַׁחֲטָה, מְשׁוּם דְּמִכְּבּוֹעַ בּוֹעַ
 48 – שְׁהִיא קוֹרַעַת וְנוֹקֶבֶת אֶת הַסִּימָנִים וְאִינָה חוֹתֶכֶת אוֹתָם.
 49 וְשׁוֹב שְׁאֵלוֹ: מִחְטָא דְאִישׁכְּפִי (וְשֶׁל רְצַעֲנִים) שַׁחֲטָהּ מִחוּדָהּ, וְאִם
 50 מֵאִי דִינָה, הֲאִם אֲפֹשֶׁר לְשַׁחֲטוֹ בְּאוֹרֵךְ צַדְדִיָּה, אוֹ שְׁדִינָה כְּמַחַט סַתֵּם
 51 שְׁאִינָה כְּשִׁירָה לְשַׁחֲטָה.

52 אֲמַר לִיה רַב מְנַשֶּׁה, תַּנְיָנָא בְּמִשְׁנָה שְׁבַהוּלְכָה וְהַבֵּאָה כְּשִׁירָה אִפִּילוּ
 53 סַכֵּן בְּאוֹרֵךְ בְּלָ שְׁהוּא. מֵאִי לָאוּ (וְהֵאֵם לֹא) בֵּאֵד הַמְּשַׁנָּה לְרַבּוֹת
 54 אִף מִחְטָא דְאִישׁכְּפִי.
 55 דוּחָה הַגְּמָרָא: לֹא, אֱלָא לְהַכְשִׂיר אִיזְמֵל לְשַׁחֲטָה.

56 מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא עַל דְּחִיָּה זֶה: הֲלֵא אִיזְמֵל בְּהַרְדִּיא קָתְנִי לֵה בְּמִשְׁנָה
 57 שְׁהוּא כְּשֵׁר לְשַׁחֲטָה, וְבַהֲכַרַח שׁוֹכֵל שְׁהוּא' בֵּא לְרַבּוֹת דְּבַר אַחַר.
 58 מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: סוֹף הַדִּין פְּרוּשִׁי קָא מְפָרֵשׁ לְתַחֲלוּתוֹ, מֵאִי כְּלָ

המשך ביאור למס' חולין ליום רביעי עמ' א

1 בתְרוּמָה. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, אֵף לְבֵיתָהּ לֹא טְהַרְהָ.
2 אָמַר לִיהֵ רַבָּא לְרַב נַחֲמָן, לְרַב דְּאָמַר 'טְהַרְהָ לְבֵיתָהּ וְאִסּוּרָה
3 לְאִכּוּל בְּתְרוּמָה' קְשָׁה, אִם מַעֲזוֹן פְּרֵת הַחֲמוּר שֶׁל בִּיאַת נֹדָה
4 הוֹתֵרָה בְּטַבִּילָה בְּאוּנָס, וְכִי לַעֲנִק אִיסּוּר מִיתָה בִּידֵי שָׁמַיִם הַקֵּל שִׁישׁ
5 בְּאִכִּילַת תְּרוּמָה בְּטוּמָאָה מִיִּבְעֵיָא לֹמַר שְׁמוּעִילָה טַבִּילָה זֶה.
6 אָמַר לִיהֵ רַב נַחֲמָן, פְּעֻלָּה חוֹלִין הוּא, וְנִמְעָשָׂה הַמַּתִּיר בְּחוּלִין לֹא
7 כְּעֵי בְּוֹנָה, מַה שֶׁאֵין כֵּן בְּתְרוּמָה, שְׁצָרִיךְ כּוּוּנָה לַמַּעֲשֵׂה הַמַּתִּירָה.
8 מוֹכִיחָה הַגְּמָרָא כְּדַבְרֵי רַב: וּמִנָּא תֵּימָרָא שֶׁלְּחוּלִין אֵין צְרִיכָה כּוּוּנָה,

9 דִּתְנִין בְּמִקְוֹאוֹת (פ"ה מ"ו), וְגַל שְׁנַתְלֵשׁ מֵהֵימֵן וְיֵשׁ בּוֹ שִׁיעוֹר אֲרֵבָעִים
10 כֹּאֵה, וְנִפְלַע עַל הָאָדָם וְעַל הַכֶּלִים הַטְּמֵאִים, הֲרִי הֵם טְהוֹרִין. מֵאִי
11 לְאוֹ טַבִּילַת הָאָדָם הַאֲמוּרָה כֵּאֵן הִיא דּוּמְיָא דְּטַבִּילַת הַכֶּלִים
12 הַשְּׁנוּיָה עִמָּה, מַה פְּלִים דְּלֹא מִיִּבְוֹנִי לְטַבִּילָה שְׁהֲרִי אֵין בְּהֵם דַּעַת,
13 אֵף אָדָם נִמְי לֹא כְּעֵי בְּוֹנָה לְטַבִּילָה בְּגַל זֶה.
14 דּוּחָה הַגְּמָרָא: מִמָּאִי שֶׁאֵין הָאָדָם מְכוּוֹן לְטַבִּילָה זֶה, דְּלִמָּא כְּיוֹשֵׁב
15 וְנִמְצָפָה עֲסָקִינָן אִימְתֵי וְתִלְשׁ תְּנַל וַיִּפּוֹל עֲלֵיו.

59 כדבריו. דתניא, ככל ולא הוהוק [התכוין] כלל להיטהר בטבילה
 60 זו, הרי הוא מותר לחולין ואסור למעשר.
 61 אמר ליה אביי לרב יוסף, לימא תייתי תיובתא דרבי יוחנן
 62 המצריך לעיל (ע"א) כוונה בטבילת גדה אף כדי להתיירא לבעלה
 63 שהוא בחולין מהא ברייתא.
 64 אמר ליה רב יוסף, מחלוקת תנאים היא, והברייתא אכן סוברת שאין
 65 צריך כוונה לחולין, אבל רבי יוחנן הוא דאמר בשיטת רבי יוחנן
 66 כן יוסף המצריך כוונה אף לחולין.
 67 הגמרא מביאה את מקור שיטת רבי יוחנן בן יוסף: דתניא, לאחר
 68 שרואה הכהן נגע בבגד מסגירו שבעת ימים, ולאחר מכן שוב רואהו
 69 הכהן, ואם לא פשה [התרחב] מכבסים אותו, שנאמר (ויקרא יג טז)
 70 יִכְבְּסוּ אֶת אֲשֶׁר בוֹ הַנֶּגַע, ומסגירו שנית. ואם לאחר מכן סר הנגע
 71 מהבגד, מכבסים [טובלים] אותו שנית כדי לטהרו מטומאתו,
 72 שנאמר (שם טז) יִכְבְּסוּ שֵׁנִית וְטָהַר. רבי יוחנן בן יוסף אומר, הלא
 73 די שיאמר בכיבוס השני יִכְבְּסוּ וְטָהַר, מה תלמוד לומר 'שנית',
 74 הלא פשיטא שזוהו כיבוס שני. אלא מקיש תכבוסות שניה לתכבוסות
 75 ראשונה. מה תכבוסות ראשונה שהיא דווקא לדעת הכהן ולא
 76 כשהתכבס מאליו, ככתוב 'וצוה הכהן וכבסו', אף תכבוסות שניה
 77 שהיא הטבילה אינה אלא לדעת, אבל אם נטבל מאליו אינו נטהר.
 78 שמוא תאמר, אי מה להלן בכיבוס הראשון פְּעִינָן שהיה על דעת
 79 הפה, ככתוב 'וצוה הכהן', אף כאן בכיבוס שני שהוא הטבילה
 80 לטהרתו פְּעִינָן על דעת הכהן, תלמוד לומר 'וכבסו שנית וטהרו',
 81 הרי הוא נטהר מכל מקום בטבילתו על דעת כל אדם שהוא.
 82 הגמרא מבררת את שיטת רבי יוחנן בשיטה שלא בכוונה: מתקיף
 83 לה רב שימי בר אשי, ומי אמר רבי יוחנן הכי, שאין צריך כוונה,
 84 והאמר רבי יוחנן, הֲלֹכָה בְּסֵתָם מִשְׁנָה, והלא תנן במשנתנו
 85 נִפְלָה סְכוּן וְשִׁחְטָה אֵף עַל פִּי שִׁשְׁחִטָה בְּדִרְבָּה פְּסוּלָה, והוינן
 86 בה, מַעֲמָא שהיא פסולה משום דנִפְלָה מעצמה ולא מכח אדם, הא
 87 אם הפילה הוא פְּשִׁרָה, ואף על גב דלא מיפְּוִין לשחוט. ואמרין,
 88 מאן תנא דלא פְּעִי בְּעִי פְּוִנָה לְשִׁחְטָה, ואמר רבא רבי תנן היא,
 89 הסובר שאין צריכה כוונה. הרי שחטתה משנתנו כרבי נתן שחולין
 90 אינם צריכים כוונה, ואם כן איך פסק רבי יוחנן בטבילה לחולין
 91 צריכה כוונה, הלא לשיטת רבי יוחנן הֲלֹכָה כִּסְתָם מִשְׁנָה.
 92 מתרצת הגמרא: בְּשִׁחְטָה אֶפְּלוּ רְבִי יוֹחָנָן בְּן יוֹסֵף מוֹדָה שְׁבַחְלוּן
 93 אינה צריכה כוונה, ולא הצריך כוונה אלא לטבילה. שכן מְדַבְּרִי
 94 רְחֻמָּא שהמַעֲפֵק בְּשִׁחְטָה קְדוּשָׁה ושוחטם שלא בכוונה הקרבן
 95 פְּסוּל, שכן נאמר בהם (ויקרא טז ט) לְרִצְבָנְכֶם תִּזְבָּחֶהּ, מְכַלֵּל זה שמענו
 96 דבשחטת חולין לא פְּעִינָן בְּוִנָה.
 97 הגמרא מפרשת את שיטת חכמים המצריכים כוונה אף בשחטת
 98 חולין: וְרַבְּנָן, נְהִי דְּבַחְלוּן לֹא פְּעִינָן בְּוִנָה לְהִיתָר וְבִקְחָה, מכל
 99 מקום כוונה לְהִתִּיבָה של הסימנים פְּעִינָן גם בחולין.
 100 אמר רבא, בְּהָא וְכִנְהוּ [ניצח] רְבִי גֵּתִין לְרַבְּנָן ודבריו נראים יותר
 101 מדבריהם. שכן מקורם של חכמים שצריך כוונה הוא ממה שנאמר
 102 'זבחת', ואם כן יש להצריך גם כוונה לזבחה, שהרי מי בְּתִיב
 103 'זבחת', הלא 'זבחת' בְּתִיב. וממה נפשך, אי משמע מכתוב זה
 104 דְּפְּעִינָן בְּוִנָה לְהִתִּיבָה, אם כן אֶפְּלוּ לְזִבְחָה נְמִי לִיבְעִי כוונה. ואי
 105 לא דרשו מהכתוב האמור שפְּעִינָן בְּוִנָה לְזִבְחָה, אף כוונה
 106 לְהִתִּיבָה נְמִי לִיבְעִי.
 107 הגמרא חוזרת לבאר את אופן מחלוקת רב ורבי יוחנן לעיל ושואלת:
 108 הִיכִי דְּמִי נְדָה שְׁנֵאנְסָה וְטָבְלָה. אלימא דאֶנְסָה תְּבִירָתָה וְאֶמְבְּלָה
 109 על ידי שדחפה אותה למים, הלא בְּוִנָה דְּתְּבִירָתָה בְּוִנָה מְעִלְיָתָה
 110 היא, ופשיטא שלדברי הכל היא טהורה. ועוד, הרי בְּתִירָתָה נְמִי
 111 אֶכְלָה אש טלה על דעת חרתה, ולעיל מבואר שלדברי הכל אינה
 112 נטהרת לתרומה. דהרי תנן בנדה (ע"א) הַחֲרָשָׁת וְהַשְׂטִיטָה וְהַפּוּמָא
 113 וְנִי שְׁטִיטָרְפָה דְּעֵתָה, אם יש להן נשים פְּקֻחוֹת המסייעות להן, הרי
 114 הן מְתַקְנָת אֹרְתָן – בודקות אותן בשעת וסתן אם לא ראו דם נדות,
 115 ואם ראו מטבילות אותן בשעת טבילתן, ועל ידי כך הן אוֹבְלוֹת
 116 בְּתִירָתָה.

1 וְכִמו כֵּן בְּבָלָיִם, שהם נטהרים דְּיִמְיָא דְּהַאֲוֹפֵן האמור בְּאָדָם,
 2 כשמונחים שם בכוונה כדי שיבוא עליהם הגל ויטהרם. שכן מה אָדָם
 3 דְּפְּעִינָן בְּוִנָה לְטַבִּילָתוֹ, אֵף פְּלִים נְמִי דְּקָא מְכוּיִן לְהוּ אָדָם
 4 שִׁיטְבִלוּ בְּגַל.
 5 הגמרא מבארת את החידוש שבהכשר הטבילה בגל: וְכִי תִימָא אם
 6 בְּיוֹשֵׁב וּמְצַפֵּה שיבוא עליו הגל ויטהרו, מֵאִי לְמִימָרָא – מהו
 7 החידוש בכך שהוא טהור. מהו דְּתִימָא, לִיגְדֵר בְּגַל מִשּׁוּם תְּרַדְלִית
 8 [זרם מים היורד מלמעלה למטה] שֶׁל מִי גְשָׁמִים. שכן שנינו
 9 בטהרות (פ"ח מ"ט), 'הנצוק והקטפרס אינן חיבור לטהרה', ו'קטפרס'
 10 הוא מים היורדים במזרון, ואינו כשר למקוה מאחר שאין בו ארבעים
 11 סאה במקום אחד, ואף חרדלית היא הקטפרס. והיינו אמורים שיש
 12 לגזור שלא להטביל בגל, כדי שלא יבואו להטביל בחרדלית. על כן
 13 באה המשנה ללמדנו שלא גזרו כן.
 14 עוד מפרשת הגמרא: אִי נְמִי, הוה אמינא לִיגְדֵר על הטובל בְּרֵאשִׁין
 15 של הגלים אִמּוֹ הטובל בְּפִיפִין [באמצע הגל העשוי כפיפה] שלהם.
 16 שכן אין הטבילה כשירה מעיקר הדין אלא באופן שכשכונס אדם או
 17 כלי תחת ראש הגל ומקבלו עליו. אבל אם זרק כלי באמצע הגל
 18 שעדיין מצוי באויר, אין זו טבילה. והיה מקום לומר שיש לגזור על
 19 טבילה בראש הגל ולפסולה כדי שלא יבואו להטביל באמצעותו.
 20 לפיכך קָא מְשַׁמְעֵ לָן דְּלֹא גִירָתָן גִּזְרָה זו.
 21 מפרשת הגמרא: וְמָנָא תִימָרָא [מניח אתה אומר] דְּלֹא מְטַבְּלִין
 22 בְּכִיפִין, ממה דתנן 'מְטַבְּלִין בְּרֵאשִׁין' – באחד מראשי הגל המגיע
 23 לארץ, וְאִין מְטַבְּלִין בְּכִיפִין באמצעות הגל המצויה באויר, משום
 24 שְׁאִין מְטַבְּלִין בְּאוֹרֵר אלא רק במים המחוברים לקרקע.
 25 הגמרא חוזרת לדון במקור שיטת רב המכשיר טבילה שלא בכוונה
 26 לחולין, ושואלת: אֵלָא חוּלִין דְּלֹא פְּעִי בְּוִנָה מִיָּהּ מְגַלָּן, ומשיבה:
 27 מקור דין זה הוא ממה דתנן (מכשירין פ"ד מ"ח), פִּירוֹת שְׁנַפְלוּ לְתוֹדֵף
 28 אֶמֶת הַמַּיִם, וְפִשְׁטָא את ידיו לתוך אמת המים מִי שְׁיָדָיו מְטַמְּאוֹת
 29 וְנִמְלָן לְפִירוֹת, יָדָיו מְטַמְּאוֹת, וְפִירוֹת אִינָן בְּכִיפִי יוֹתָן. שכן גזרו
 30 חכמים טומאה על ידיים שאינן טהורות או טבולות במקוה. וכן אין
 31 האוכלים מוכשרים לקבל טומאה עד שיתנו עליהם משקים, ואין
 32 צריך שיתנם האדם עצמו, אלא די שיתנו מאלוהם לרצון האדם.
 33 ומשמיעה המשנה, שהידיים נטהרות על ידי טבילתן בתוך אמת
 34 המים, ואף שלא התכוין לטהרו, אלא רק ליטול את הפירות. אבל
 35 הפירות אינם מוכשרים לקבלת טומאה על ידי מים אלו, מאחר
 36 שנתיתם על הפירות נעשתה שלא מרצונו. ואם בשעה שנטל את
 37 הפירות מתוך המים התכוין לטבול את ידיו בְּשִׁבְלִי שְׂיִוְדָהוּ, כל שכן
 38 שְׂיִדָיו מְטַמְּאוֹת. ואף הפירות בְּכִיפִי יוֹתָן והוכשרו על ידי המים, שכן
 39 נוח לו בנפילת הפירות לתוכם מכיון שמחמתה הוא מדיח את ידיו.
 40 ומוכח מכאן שהטבילה מטהרת לחולין אף בלא כוונה, שהרי ברישא
 41 מדובר שפשט ידיו לתוך אמת המים בלא שהתכוין לטהרו, ועם כל
 42 זה ידיו טהורות.
 43 רבא מקשה על שיטת רב מהמשנה בחגיגה: אִיתִיבִיה רְבָא לְרַב
 44 גְּחֻזָן, שנינו בחגיגה (ע"א) מִי שֶׁמְבַל מִטּוֹמְאָתוֹ עַל דַּעַת לְאִבּוּל חוּלִין
 45 בטהרה [והתכוין] להיטהר לענין חולין, עדיין אֶסוּר הוא
 46 לְאִבִּילָת מְעַשֵּׂר שְׁנִי, עד שיטבול לשם אכילת מעשר. ומשמע מדברי
 47 המשנה שדווקא אם 'הוהוק', אִין – הרי הוא טהור לחולין, אבל אם
 48 לא הוהוק לטהרה כלל, לֹא נטהר אף לחולין, ולא כדבריו רב. השיבו
 49 רב נחמן: הִכִּי קָאָמַר תַּנָּא הַמְּשַׁנָּה, אֵף עַל פִּי שְׁהוּוֹק וְהַתְּכוּיִן
 50 בטבילה זו להיטהר לחולין, מכל מקום עדיין הוא אֶסוּר לְמַעֲשֵׂה,
 51 שכן טבילה על דעת טהרת חולין אינה מתירה באכילת מעשר שני.
 52 ושוב אִיתִיבִיה רבא לרב נחמן מהמשך דברי המשנה, מְבַל וְלֹא
 53 הוהוק, אֶפְּלוּ לֹא מְבַל, מֵאִי לֹא בְּאִילוּ לֹא מְבַל פְּלָל, ואף לא
 54 לענין חולין, ולא כדבריו רב.
 55 השיבו רב נחמן: לֹא כן הוא פירוש המשנה, אלא כוונתה בְּאִילוּ לֹא
 56 מְבַל לְמַעֲשֵׂה, אֶבֶל מְבַל לְחוּלִין.
 57 הוּא [רבא] סָבַר בתחילה שרב נחמן דִּיהוּוִי בעלמא קָא מְדַחֵי לִיה, אך
 58 אַךְ לֵאחַר מִכֵּן נִפְּקֵ דֵךְ וְאֶשְׁכַּח – יצא ודקדק ומצא ברייתא האומרת

המשך ביאור למס' חולין ליום רביעי עמ' ב

1 מסיימת הגמרא: אלא **אמר רב פפא**, לרבי נתן הסובר שאין צריך
2 כוונה, הכשיר רב את הטבילה אפילו **שנפלה מן הנשר לתוך המים**,
3 ולא התכוונה כלל להיכנס לתוך המים. ולרבנן המצריכים כוונת
4 חיתוך, טיהר רב דווקא באופן **שיירדה להקר** (להתקרר) בתוך המים
5 ונפלה כולה לתוך המים, שהיא כעין כוונת חיתוך בשחיטה. ורבי
6 יוחנן סובר, שאין לדמות טבילה לשחיטה, אלא צריך בה כוונה
7 לטבילת טהרה.
8 שנינו במסכת פרה (פ"ד מ"ד), שאם בשעה שעוסק הכהן באחת

מעבודות פרה אדומה עושה מלאכה אחרת, הפרה נפסלת, משום
שבכך הוא מסיח את דעתו ממנה. ואם שוחט יחד עמה בהמה אחרת
נפסלת מסיבה נוספת, שכן נאמר בה (במדבר יט א) **ושחט אתה**, ודרשו
'אותה' ולא אותה ואת חבירתה יחדיו. והגמרא מביאה אופנים שונים
של פסולים אלו, ותולה אותם במחלוקת רבי נתן וחכמים בשחיטה.
אמר רבא, שחט פרה אדומה, ושחט בכוונה **בהמה אחרת** של
חולין יחד **עמה**, לרבי תביל - בין לרבי נתן ובין לחכמים הפרה
פסולה, שכן מלאכה אחרת פוסלת בה כאמור.